

91

ROMÂNIA
ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE
SECȚIA I CIVILĂ

Decizia nr. 1980

Dosar nr. 16639/3/2013**

Sedința publică din 20 octombrie 2022

M	F	-	Președinte
E		-	Judecător
A	G	-	Judecător
L	S	-	Magistrat asistent

S-a luat în examinare recursul declarat de reclamantul Primarul Sectorului 3 al Municipiului București împotriva deciziei nr. 1334A din 13 octombrie 2021 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

La apelul nominal au răspuns consilier juridic [redacted], pentru recurentul-reclamant Primarul Sectorului 3 al Municipiului București, consilier juridic [redacted], pentru intimatul-pârât Municipiul București prin primar general și avocat [redacted], pentru intimata-pârâtă [redacted].

Magistratul asistent a făcut referatul cauzei arătând că procedura de citare este legal îndeplinită.

Intimata-pârâtă [redacted] a depus întâmpinare, în termen legal, comunicată, solicitând respingerea recursului ca nefondat.

La solicitarea instanței, reprezentanții părților arată că nu au chestiuni prealabile de invocat cu privire la compunerea completului de judecată.

Se prezintă în ședință vice-președintele Fundației Eco Civica, [redacted], care depune la dosar cerere de intervenție accesorie în interesul recurentului-reclamant Primarul Sectorului 3 al Municipiului București. Din dispoziția instanței, titularul cererii de intervenție comunică reprezentanților părților adverse câte un exemplar al cererii de intervenție.

Consilier juridic [redacted], pentru intimatul-pârât Municipiul București și avocat [redacted], pentru intimata-pârâtă [redacted], având pe rând cuvântul, arată că nu înțeleg să solicite amânarea cauzei pentru a lua cunoștință de conținutul cererii de intervenție accesorie în interesul recurentului-reclamant, apreciind că sunt în măsură să formuleze concluzii cu privire la admisibilitatea în principiu.

Consilier juridic [redacted], pentru recurentul-reclamant, arată că nu se opune primirii cererii de intervenție accesorie formulată în interesul Primarului Sectorului 3 București.

Înalta Curte pune în discuția părților admisibilitatea în principiu a cererii de intervenție accesorie.

Reprezentantul Fundației Eco Civica arată că, prin formularea cererii de intervenție, înțelege să sprijine recursul declarat de Primarul Sectorului 3 în cauza având ca obiect anularea dispoziției de retrocedare a spațiului public cunoscut ca „Parcul IOR”. Conform statutului, Fundația militează pentru protecția mediului,

patrimoniului și drepturilor omului, având posibilitatea de a interveni în orice tip de cauze care au ca speță aceste prevederi din statut. În cauză, este vizată o dispoziție de retrocedare a unui spațiu verde ce era domeniu public, dispoziție prin care se aduce o atingere majoră mediului de viață sănătos al populației. De asemenea, atât legislația de mediu, respectiv OUG nr. 195/2005, cât și Convenția de la Aarhus - Legea nr. 86/2000 dau dreptul organizațiilor de mediu să se adreseze instanțelor în cazul în care consideră că dreptul la un mediu de viață sănătos, așa cum este prevăzut și în Constituție, este afectat. Decizia de retrocedare ar duce la pierderea unei suprafețe extrem de importante în zona respectivă și din suprafața verde a capitalei, ceea ce ar afecta calitatea vieții cetățenilor.

Consilier juridic [redacted] pentru recurentul-reclamant, precizează că este de acord cu admiterea în principiu a cererii de intervenție.

Consilier juridic [redacted] pentru intimatul-pârât Municipiul București, solicită respingerea ca inadmisibilă a cererii de intervenție, având în vedere că Fundația nu justifică un interes în litigiu pentru a veni în sprijinul recurentului-reclamant Primarul Sectorului 3. Deși are un anumit specific, Fundația nu are un folos material practic pe care ar putea să îl obțină din eventuala admitere a recursului. Având cuvântul asupra admisibilității în principiu a cererii de intervenție, avocat [redacted], pentru intimata-pârâtă [redacted], solicită respingerea ca inadmisibilă în principiu a cererii de intervenție, având în vedere că în etapa recursului se judecă numai chestiuni de nelegalitate și nu se repune în discuție situația de fapt stabilită de curtea de apel în urma administrării probatoriului încă din al doilea ciclu procesual. Problema apartenenței terenului în litigiu la domeniul public a fost tranșată de Înalta Curte încă din ciclurile procesuale anterioare. Prin urmare, la acest moment procesual, în condițiile în care situația de fapt a fost deja stabilită, tranșată și nu mai poate face obiectul analizei în recurs, nu este justificat interesul Fundației motivat pe aspecte care vizează sprijinirea interesului cetățeanului și protejarea mediului.

Deliberând, Înalta Curte admite în principiu cererea de intervenție formulată de Fundația Eco Civica, apreciind că intervenienta poate susține interesele recurentului-reclamant, în limitele criticii formulate prin motivele de recurs și în raport cu cadrul procesual deja fixat în etapele procesuale anterioare.

Consilier juridic [redacted] pentru recurentul reclamant, solicită încuviințarea probei cu înscrisuri din care rezultă faptul că suprafața de teren este notată în evidențele cadastrale încă din anul 1986 ca parc, înscrisuri ce emană de la Municipiul București. Comunică înscrisurile reprezentanților părților adverse.

Înalta Curte solicită reprezentantului recurentului-reclamantă să precizeze dacă a depus respectivele înscrisuri și în etapa procesuală a apelului, când trebuia verificat interesul prin raportare la situația de fapt.

Reprezentantul recurentului-reclamant menționează că în etapa procesuală anterioară a solicitat admiterea probei, dar înscrisurile erau deținute de Primăria Municipiului București. În acest sens, s-a efectuat adresă către Primăria Municipiului București, însă aceasta instituție a susținut că nu ar exista în evidența sa respectivele înscrisuri.

Precizează că înscrisurile au fost depuse la dosar în ciclurile procesuale anterioare, conformate așa cum rezultă din arhivele instituției, însă instanța a pus în vedere reclamantului să fie certificate conform cu originalul, aspect față de care nu s-a conformat întrucât Primăria Sectorului 3 deține numai copii. La acest moment, înscrisurile pe care le-a depus poartă mențiunea „conform cu exemplarul din arhivă”, exemplarul fiind achiziționat de la Primăria Municipiului București. Din cuprinsul acestor înscrisuri rezultă că la pozițiile evidențiate suprafețele sunt înregistrate ca parcuri încă din anul 1986. Apreciază că înscrisurile au fost înlăturate într-un mod de neacceptat, drept pentru care a solicitat să fie prezentate de Primăria Municipiului București, instituție care a negat existența înscrisurilor.

Consilier juridic _____, pentru intimatul-pârât Municipiul București, arată că înscrisurile depuse nu sunt utile soluționării cauzei. În ciclurile procesuale anterioare Primăria Municipiului București a depus împreună cu intimata-pârâtă _____ mare parte din înscrisurile administrate în cauză, iar printre înscrisurile ce se solicită a fi depuse la acest termen se regăsesc, alături de hotărâri deja depuse la dosar, și alte înscrisuri ce nu prezintă relevanță față de criticile din motivele de recurs. Apreciază, că în această etapă procesuală, înscrisurile nu sunt utile cauzei și nu vin în susținerea motivelor de recurs.

Apărătoarea intimatei-pârâte _____ arată că forma în care se depun înscrisurile este necorespunzătoare - există mențiunea „conform cu exemplarul din arhivă”. Ori, Codul de procedură civilă dispune că înscrisurile se depun „conform cu originalul”. În ciclurile procesuale anterioare au mai fost discuții similare ale administrării probelor în această formă. Este unul dintre motivele pentru care, în al doilea ciclu procesual, Înalta Curte a casat și a trimis cauza spre rejudecare, reținând că instanța de apel ar fi trebuit să ia o măsură cu privire la acele înscrisuri depuse la dosar în această formă. În rejudecare, Curtea de Apel București, urmând indicațiile Înaltei Curți, a aplicat sancțiunea prevăzută de Codul de procedură civilă și le-a înlăturat.

Precizează că nu s-a formulat niciun motiv de recurs în cauză strict pe această chestiune, astfel încât nu se justifică depunerea înscrisurilor în recurs încă o dată, în aceeași formă, respectiv „conform cu exemplarul din arhivă”, în condițiile în care exemplarul din arhivă nu se cunoaște dacă este original sau nu, iar mențiunea nu este una care să corespundă cerințelor Codului de procedură civilă, cu atât mai mult cu cât există deja o soluție irevocabilă pronunțată cu privire la acest aspect.

În al doilea rând, nici pentru soluționarea recursului înscrisurile nu sunt utile, întrucât urmează a se verifica motivele de nelegalitate, iar tipul acesta de înscrisuri nu reprezintă acte care să susțină motivele de recurs, aspecte în raport de care apărătoarea intimatei-pârâte solicită respingerea probei cu înscrisuri.

Având cuvântul, reprezentantul intervenientului accesoriu formulează concluzii de admitere a probei cu înscrisuri. Susține că de respectivele înscrisuri se ocupă Direcția de patrimoniu a Primăriei Municipiului București care, în general, primește copii după actele originale. Este foarte important de urmărit circuitul actelor originale care pot fi aduse în fața instanței și care demonstrează clar amenajarea ca parc a terenului și menținerea ca parc a terenului respectiv.

De asemenea, solicită acordarea unui termen de judecată pentru a lua cunoștință de înscrisurile existente la dosar, dat fiind faptul că nu a avut acces la dosar, urmând să formuleze eventuale precizări sau să depună și alte înscrisuri în ceea ce privește destinația de parc a terenului.

În combaterea aspectelor invocate de reprezentanții părților adverse cu privire la admisibilitatea probei cu înscrisuri, reprezentantul recurentului-reclamant arată că instanța supremă a dispus verificarea interesului și a situației de fapt, anume dacă zona este sau nu parc, fiind depusă la dosar dovada diligențelor efectuate în acest sens. Însă, având în vedere faptul că înscrisurile sunt deținute de un terț și nu de către Primăria Sectorului 3, reclamantul le-a certificat potrivit dispozițiilor legale - nu putea conforma cu originalul înscrisuri pe care nu le deținea în original. Codul de procedură civilă conține dispoziții în care se menționează faptul că, în cazul în care un terț deține înscrisuri, acesta este obligat să le prezinte în fața instanței.

Înalta Curte pune în discuția părților solicitarea de amânare a cauzei formulată de reprezentantul intervenientului accesoriu pentru a lua cunoștință de conținutul dosarului.

Consilier juridic _____, pentru intimatul-pârât Municipiul București, arată că se opune amânării cauzei, având în vedere că dosarul se află în al treilea ciclu procesual.

Avocat _____, pentru intimata-pârâtă _____, precizează că potrivit dispozițiilor art. 53 C.pr.civ. intervenientul ia cauza în starea în care se află, iar faptul că intervenientul nu cunoaște sau că nu a avut acces la dosar nu reprezintă un motiv de amânare justificat, scopul fiind tergiversarea procedurii.

Deliberând, Înalta Curte respinge cererea formulată de reprezentantul intervenientului accesoriu de amânare a judecării pentru a lua cunoștință de dosar și pentru a verifica în ce măsură ar putea identifica descoperirea de noi înscrisuri pe care să le depună la dosar, apreciind că, de vreme ce a intervenit în cauză, cunoaște situația dosarului.

În ceea ce privește primirea înscrisurilor depuse de recurentul-reclamant, față de cadrul procesual fixat în etapele procesuale anterioare și având în vedere limitele criticilor formulate prin motivele de recurs, instanța apreciază că nu sunt concludente și pertinente cauzei, nu au valoare de înscrisuri noi, astfel încât respinge cererea de administrare a probei cu înscrisuri.

Consilier juridic _____, pentru recurentul-reclamant, arată că în această situație înțelege să solicite instanței să efectueze o adresă către Primăria Municipiului București pentru a preciza dacă la data respectivă terenurile erau utilizate și înscrise în registre.

Înalta Curte aduce la cunoștința reprezentantului recurentului-reclamant faptul că instanța s-a pronunțat asupra acestor chestiuni, reținând că, în raport de cadrul procesual fixat în etapele procesuale anterioare și în raport cu criticile formulate prin motivele de recurs, nu sunt de depus alte înscrisuri. Toate aceste probatorii trebuiau administrate în fața instanțelor de fond.

Consilier juridic _____, pentru recurentul-reclamant, precizează că relațiile solicitate vizează și recursul. Din moment ce Primăria

BUCUREȘTI

Municipiului București a negat existența înscrisurilor pe care de altfel le dețin, consideră că se impune efectuarea unei adrese către această instituție pentru a furniza relații cu privire la situația juridică a terenurilor.

A solicitarea Înaltei Curți de a preciza temeiul de drept în baza căruia o astfel de adresă ar trebui emisă de instanță, reprezentantul recurentului-reclamant arată că a solicitat efectuarea adresei pentru obținerea probei cu înscrisuri, iar potrivit dispozițiilor din Codul de procedură civilă ce vizează sarcina probei și rolul activ al judecătorului, instanța poate efectua adresă la propunerea părții care a efectuat demersuri în urma cărora s-a negat existența înscrisurilor, adresă prin care să solicite să se prezinte originalul înscrisurilor sau să se menționeze dacă acestea există sau nu există.

Nefiind alte cereri de formulat, instanța constată cauza în stare de judecată și acordă cuvântul asupra recursului.

Consilier juridic _____, pentru recurentul-reclamant, solicită admiterea recursului astfel cum a fost formulat. Instanțele anterioare au dispus să se verifice situația juridică a imobilului, respectiv dacă este sau nu înregistrat și utilizat ca parc de către cetățeni. Situația de fapt nu s-a lămurit, în considerentele deciziei recurate instanța de apel reluând motivările părților intimat. Curtea de apel era obligată să verifice dacă terenul respectiv era parc, însă pe baza înscrisurilor existente la dosar, respectiv o hotărâre emisă de Consiliul Local prin care suprafața de teren era inclusă într-o zonă de dezvoltare, a reluat aceleași argumente, apreciind că nu s-ar impune verificarea legalității deciziei de restituire a terenului.

De asemenea, instanța a avut în vedere faptul că reclamantul nu justifică un interes. Or, interesul rezultă din înscrisurile ce se prezumă că ar exista la dosar, respectiv hotărârea Consiliului General al Municipiului București din care reiese că terenul a fost dat în administrare. Instanța de apel nu a verificat aspectele trasate prin decizia de casare, ci s-a limitat în a verifica și a relua expunerile intimat, în sensul că reclamantul nu prezintă un interes în a ataca dispoziția, apreciind că terenul nu era introdus în zona spațiilor verzi, nefiind parc utilizat de cetățeni.

Prin criticile aduse hotărârii recurate, a arătat că nu s-au respectat procedurile, astfel încât intervine nulitatea. Totodată, motivarea este contradictorie, fiind întemeiată pe acte normative inexistente, instanța făcând trimitere la o hotărâre de guvern ce nu există (era de fapt o hotărâre a Consiliului General al Municipiului București), astfel încât nu a fost lămurită nici situația de fapt și nici în ceea ce privește textul legal aplicabil.

O altă contradicție existentă în cuprinsul hotărârii vizează reținerea instanței a faptului că, deși a fost parc, întrucât era cuprins într-o zonă de edificare construcții, cum acestea nu s-au realizat, a apreciat că nu se impune admiterea apelului formulat de reclamant.

Având în vedere toate criticile punctate verbal în fața instanței și dezvoltate în cuprinsul cererii de recurs, apreciază că se impune admiterea recursului și trimiterea cauzei spre rejudecare pentru a se verifica situația juridică exactă a terenului, prin prisma actelor depuse la dosar la care a făcut referire, înscrisuri

deținute de Primăria Municipiului București și pe care aceasta a refuzat să le prezinte instanței, cu argumentul că nu există, deși înscrisurile există.

Consilier juridic _____, pentru intimatul-pârât Municipiul București, solicită respingerea recursului ca nefondat. Deși este întemeiat pe dispozițiile art. 304 pct. 5, pct. 7, pct. 8 și pct. 9 C.pr.civ., criticile efective nu vizează nelegalitatea hotărârii instanței de apel, care a respectat întru-totul îndrumările obligatorii ale instanței de casare, în sensul verificării situației de fapt a terenului în litigiu.

Menționează că decizia instanței de apel este amplu motivată, este temeinică, este legală și face referire la toate actele normative incidente în speță. În ceea ce privește apartenența la domeniul public, precizează că, în cazul în care era în domeniul public al municipiului București și avea destinația de parc, terenul ar fi fost altfel consemnat în regimul urbanistic stabilit prin Hotărârea de Consiliul General nr. 269/2000, respectiv ar fi fost V1A și nu CB3. De asemenea, dacă era într-adevăr o parte din parc nu s-ar fi dat în folosință gratuită în anul 1998 pentru construirea unui centru administrativ. Instanța de apel a verificat situația de fapt prin raportare la probatoriile administrate în cele două cicluri procesuale anterioare, pronunțând o soluție în consecință, în sensul respingerii apelului declarat de reclamant și menținerii sentinței primei instanțe care a reținut că reclamantul nu justifică interes în promovarea cererii, respectiv un folos practic pe care l-ar avea în eventuala constatare a nulității dispoziției primarului general, care a fost emisă cu respectarea legii.

Având cuvântul în combaterea recursului, avocat _____, pentru intimata pârâtă _____, solicită respingerea recursului ca nefondat. În rejudecarea apelului, curtea de apel trebuia să verifice dacă reclamantul are interes în raport de îndrumările primite de la Înalta Curte prin cele două decizii de casare anterioare.

Astfel, în urma primei decizii de casare nr. 108/2016, instanța de apel avea de verificat dacă terenul era amenajat la data restituirii ca zonă de agrement, respectiv parc, dacă pe teren se găseau alte amenajări de utilitate publică și dacă aspectele constatate în urma acestor verificări au sau nu au legătură cu atribuțiile primarului.

În al doilea ciclu procesual, Înalta Curte a constatat că, deși s-au administrat probatorii pe situația de fapt, curtea de apel nu le-a analizat, astfel încât a retrimis cauza spre rejudecare.

În rejudecare, instanța de apel a făcut o veritabilă analiză a situației de fapt, pe care a stabilit-o pe deplin, verificând concluziile raportului de expertiză, cele trei suplimente la raportul de expertiză și informațiile de la autorități și de la terți, respectiv diverse instituții (Direcțiile din cadrul Municipiului București, Apa Nova, Distrigaz, Enel) care au confirmat faptul că terenul nu este afectat de nicio amenajare și de nicio investiție. Prin urmare, instanța de apel a constatat că nu se verifică în situația de fapt niciunul dintre elementele pe care Primarul Sectorului 3 le invocă în susținerea interesului, dar și pe fondul cererii de anulare, astfel încât în mod corect a reținut că reclamantul nu justifică un interes.

Cu privire la critica vizând nemotivarea hotărârii prin faptul că nu s-a avut în vedere analiza dispozițiilor cu privire la atribuțiile primarului, menționează că

APPEL
BUC

instanța de apel avea de verificat atribuțiile prevăzute de lege raportat la anumite elemente dintr-o situație de fapt, dacă ele s-ar fi regăsit în realitate. Or, situația de fapt a relevat că respectivele elemente nu se regăseau, astfel încât era inexistent interesul Primarului Sectorului 3 de a contesta emiterea dispoziției.

Referitor la susținerea recurentului-reclamant în sensul că nu i-a fost respectat dreptul la apărare, că nu s-au analizat probele și argumentele sale, apărătoarea intimății-pârâte menționează că reclamantul nu a administrat niciun fel de probe, ci instanța le-a administrat din oficiu ca urmare a îndrumărilor Înaltei Curți. Chiar în cuprinsul ultimei încheieri din apel s-a consemnat faptul că, la interpelarea instanței, părțile au precizat că nu au de administrat vreun probatoriu, inclusiv reclamanta apreciind ca fiind lămurită situația de fapt.

În legătură cu critica ce face trimitere la faptul că instanța de apel nu s-ar fi pronunțat cu privire la aplicarea în cauză a normelor de aplicare și interpretare a dispozițiilor Legii nr. 10/2001, arată că referitor la acest aspect există în dosarul cauzei Hotărârea nr. 95/1998 a Consiliului General al Municipiului București. Cu privire la această hotărâre, Primarul Sectorului 3 susține că potrivit acestui document

terenul în cauză este înscris în documentațiile de urbanism ca fiind destinat amenajării unui obiectiv nou de utilitate publică. Probatoriul administrat în cauză a relevat că încă din anul 1960 ar fi existat proiecte și propuneri pentru construirea unui centru administrativ.

Înalta Curte a solicitat să se verifice situația de fapt și s-a stabilit că nu există vreo investiție de amenajare. În aceste condiții, în mod corect curtea de apel a apreciat că trebuie să se aplice principiul restituirii în natură, excepția de a se acorda alte măsuri reparatorii intervenind numai atunci când restituirea în natură nu ar fi obiectiv posibilă. Or, având în vedere că timp de 45 de ani nu s-a investit în niciun fel și nu au fost măcar începute lucrări, este evident că terenul era restituibil în natură. Mai mult, dispozițiile Hotărârii nr. 95/1998 nu mai produceau efecte potrivit art. 3 din hotărârea care aprobă PUG, ce dispune că orice alte prevederi contrare acestui PUG sunt lipsite de efecte. În ciclul procesual anterior au fost administrate probe prin care s-a relevat faptul că în lista de obiective de utilitate publică din PUG nu se regăsește și Centrul administrativ Titan.

Concluzionând, apărătoarea intimății-pârâte solicită respingerea recursului ca nefondat, cu cheltuieli de judecată pe cale separată.

Reprezentantul intervenientului accesoriu solicită admiterea recursului, motivat de faptul că, până la dispoziția de retrocedare, terenul nu și-a pierdut niciodată statutul de domeniu public, respectiv de parc, statut menținut până în prezent. Într-adevăr, a existat o hotărâre de Consiliu General și prin planul urbanistic s-a dispus ca o parte din parc să devină CB3, funcțiune destinată utilităților publice. Precizează că numai autoritatea publică poate dezvolta zona CB3, iar un particular nu are niciun fel de acces la această zonă. Prin OUG nr. 114/2007 s-a prevăzut că nu poate fi schimbată destinația unui teren amenajat ca spațiu verde, indiferent dacă figurează sau nu ca atare în documentele urbanistice. În acel moment, zona CB 3 intra în conflict cu OUG nr. 114/2007 și normal că se

menținerea statutului de spațiu verde. Mai mult de jumătate din spațiul verde al capitalei nu figurează ca atare, iar OUG nr. 114/2007 a corectat acest aspect.

Instanța respinge solicitarea reprezentantului recurentului-reclamant de a-i fi acordat dreptul la replică și reține cauza în pronunțare.

ÎNALTA CURTE,

Asupra cauzei, constată următoarele:

I. Circumstanțele litigiului:

1. Cererea de chemare în judecată:

Prin cererea înregistrată la 29 martie 2012 pe rolul Judecătoria Sectorului 3 București, reclamantul Primarul Sectorului 3 București a chemat în judecată pe pârâții Primarul General al Municipiului București și , solicitând instanței ca, prin hotărârea pe care o va pronunța, să declare nulitatea absolută a Dispoziției primarului general nr. 4333/18.05.2005, prin care s-a dispus restituirea în natură în proprietatea pârâtei a imobilului situat în București, str. , sector 3, format din teren în suprafață de 112.339,19 mp, lotul 71.

Prin sentința civilă nr. 16351 din 24 octombrie 2012 pronunțată de Judecătoria Sectorului 3 București, a fost admisă excepția necompetenței teritoriale, fiind declinată competența de soluționare a cauzei în favoarea Tribunalului București.

2. Sentința pronunțată de prima instanță:

Prin sentința civilă nr. 2217 din 20 decembrie 2013, Tribunalul București - Secția a IV-a civilă a admis excepția lipsei calității procesuale pasive a pârâtului Primarul General al Municipiului București.

A admis excepția lipsei de interes în promovarea cererii.

A respins cererea formulată în contradictoriu cu pârâtul Primarul General al Municipiului București, pentru lipsa calității procesuale pasive.

A respins cererea formulată de reclamantul Primarul Sectorului 3 București, în contradictoriu cu pârâții Municipiul București și pentru lipsă de interes.

3 . Decizia pronunțată de curtea de apel:

Prin decizia civilă nr. 435 A din 30 septembrie 2015, Curtea de Apel București - Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a respins, ca nefondat, apelul formulat de apelantul-reclamant Primarul Sectorului 3 București.

4. Recurs – Înalta Curte de Casație și Justiție:

Prin decizia civilă nr. 108 din 22 ianuarie 2016, Înalta Curte de Casație și Justiție - Secția I civilă a admis recursul declarat de reclamantul Primarul Sectorului 3 al Municipiului București împotriva deciziei nr. 435 A din 30 septembrie 2015 a Curții de Apel București - Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

A casat decizia recurată și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași instanțe de apel.

Al doilea ciclu procesual:

5. Decizia pronunțată în rejudecarea apelului:

Prin decizia nr. 1437A din 13 noiembrie 2019, Curtea de Apel București - Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie a admis apelul formulat de apelantul-reclamant Primarul Sectorului 3 București împotriva sentinței civile nr. 2217 din 20 decembrie 2013 pronunțată de Tribunalul București.

A anulat parțial sentința, exclusiv în privința dispozițiilor referitoare la lipsa de interes și, în rejudecare, a respins excepția lipsei de interes în promovarea cererii de chemare în judecată, ca nefondată.

În evocarea fondului, a admis cererea de chemare în judecată și a constatat nulitatea absolută a Dispoziției administrative nr. 4333 din 18.05.2005 a Primarului General al Municipiului București.

A păstrat celelalte dispoziții ale sentinței, respectiv cele referitoare la lipsa calității procesuale pasive a Primarului General al Municipiului București.

A obligat pe intimații-pârâți, în solidar, să achite apelantului-reclamant cheltuieli de judecată în sumă de 1203,6 lei.

A respins cererea intimatei privind acordarea cheltuielilor de judecată.

6. Recurs – Înalta Curte de Casație și Justiție:

Prin decizia nr. 2377 din 12 noiembrie 2020, Înalta Curte de Casație și Justiție – Secția I civilă a respins excepția lipsei calității procesuale active a reclamantului Primarul Sectorului 3 București, invocată de recurenta-pârâtă

A admis recursul declarat de pârâții Primarul General al Municipiului București și Municipiul București prin Primarul General împotriva deciziei civile nr. 1473A din 13 noiembrie 2019 pronunțată de Curtea de Apel București - Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

A admis recursul declarat de pârâta împotriva încheierii de ședință din 15 octombrie 2019 și împotriva aceleiași decizii.

A casat încheierea și decizia recurate și a trimis cauza spre rejudecare aceleiași curți de apel.

Al treilea ciclu procesual:

7. Decizia pronunțată în rejudecarea apelului:

Prin decizia nr. 1334A din 13 octombrie 2021 a fost respins, ca nefondat, apelul declarat de apelantul-reclamant Primarul Sectorului 3 al municipiului București împotriva sentinței civile nr. 2217 din 20 decembrie 2013 pronunțată de Tribunalul București - Secția a IV-a civilă, în contradictoriu cu intimații-pârâți Municipiul București prin Primarul General și

S-a luat act că intimata-pârâtă și-a rezervat dreptul de a solicita cheltuielile de judecată pe cale separată, iar intimatul-pârât Municipiul București prin primarul general nu a solicitat cheltuieli de judecată.

8. Recurs – Înalta Curte de Casație și Justiție:

Împotriva deciziei nr. 1334A din 13 octombrie 2021 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, reclamantul Primarul Sectorului 3 al Municipiului București a declarat recurs,

În cauză, era esențial a se stabili interesul justificat în promovarea unei astfel de cereri și situația de fapt reală a imobilului. Instanța avea obligația de a evalua întreg materialul probator administrat și de a examina cererile prin prisma dispozițiilor incidente legale în materie la momentul emiterii actului contestat.

În schimb, însă, curtea de apel nu a făcut altceva decât să preia concluziile Tribunalului, raportat la soluția pronunțată, fără să le coroboreze cu alte probe și fără să indice propriile raționamente pe care și-a fundamentat convingerea și în raport de dispozițiile de trimitere.

Astfel, instanța de apel a avut în vedere doar susținerile intimatului-pârâte, ignorând în totalitate apărările reclamantului, fără a motiva de ce nu le-a luat în considerare.

În aceste condiții, recurentul-reclamant apreciază că i s-a cauzat o vătămare procesuală care nu poate fi înlăturată decât prin casarea hotărârii atacate și trimiterea, eventual, a cauzei spre rejudecare, pentru a se asigura părților accesul la toate gradele de jurisdicție, ca o garanție a legalității și temeiniciei hotărârii judecătorești ce va fi dată în cauză.

Având în vedere dispozițiile de trimitere obligatorii pentru instanța de rejudecare, aceasta trebuia să facă aplicabilitatea dispozițiilor art. 315 C.pr.civ. de la 1865.

De asemenea, instanța nu a avut în vedere faptul că prin dispozițiile deciziei nr. 108/22.01.2016 a Înaltei Curți, trebuia ca la soluționarea excepției lipsei interesului să aibă în vedere și dispozițiile art. 81 lit. f), i), j) și m) din Legea nr. 215/2001. Instanța de apel nu a dat eficiență acestor trasări date de către instanța supremă, limitându-se la a cerceta cauza doar sub incidența normelor indicate în modul de soluționare a acestei excepții.

Tot în susținerea interesului, menționează dispozițiile art. 81 alin. 2 lit. i) din Legea nr. 215/2001, în forma în vigoare la data sesizării instanței de judecată de fond, dată de referință pentru stabilirea existenței interesului concret al părții promoțoare a acțiunii judiciare. Atât timp cât terenul litigios este prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate, ca fiind destinat construirii unui nou obiectiv de utilitate publică, potrivit Hotărârii CGMB nr. 95/28.05.1998, este evident că reclamantului îi incumbă interesul în promovarea cererii de chemare în judecată.

În egală măsură, interesul este acordat și prin prisma obligației legale impuse de același text legal la litera j).

Totodată, pentru verificarea în concret a interesului procesual al reclamantului, instanța de apel, în rejudecare, trebuia să se raporteze și la dispozițiile art. 10.1 și 10.3 etc. din HG nr. 498/2003 prin care au fost aprobate Normele metodologice de aplicare unitară a Legii nr. 10/2001, în vigoare la data emiterii dispoziției atacate, lucru de care nu a ținut cont.

Instanța de apel, în rejudecare a nesocotit aceste dispoziții ale Înaltei Curți de Casație și Justiție, trecând la soluționarea excepției doar din punct de vedere general, teoretic, fără a face o corelare cu normele de mai sus, întrucât hotărârile instanței de recurs asupra problemelor de drept dezlegate, precum și asupra necesității administrării unor probe sunt obligatorii pentru judecătorii fondului.

În această situație, în mod vădit instanța de apel a pronunțat o hotărâre nelegală, neluând în seamă la cercetarea judecătorească aceste dispoziții, ceea ce denotă o încălcare a normelor de drept.

Recurentul-reclamant a subliniat că interesul său reiese din dispozițiile anterior menționate, conferindu-i astfel posibilitatea contestării judiciare potrivit dreptului comun a unei dispoziții administrative emise în temeiul Legii nr. 10/2001, ca act juridic civil intrat în circuitul juridic. O astfel de acțiune este perfect legală și recunoscută unanim din punct de vedere jurisprudențial de instanțele naționale.

Posibilitatea contestării sale judiciare pe calea dreptului comun este recunoscută, indiferent de aspectul (re)confirmării dispoziției administrative de către chiar instituția emitentă.

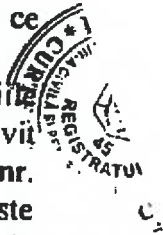
Data fiind natura sa de act juridic civil, constatarea nulității absolute a dispoziției administrative este asimilabilă din punct de vedere al efectelor juridice, unei acțiuni în revendicare a unui bun imobil prin comparare de titluri, atunci când admiterea acțiunii face ca una dintre persoanele ce exhibă un titlu să piardă totuși proprietatea deținută până atunci.

Interesul în promovarea acțiunii mai rezultă și din dispozițiile Hotărârii CGMB nr. 95/1998 prin care s-a dispus atribuirea „în folosință gratuită, pe termen de 49 ani. Consiliului local sector 3, terenul în suprafață de 12,1 ha, în scopul realizării obiectivului de utilitate publică „Centrul Administrativ Titan”, această împrejurare constituind una dintre cauzele juridice ale cererii de chemare în judecată, menționată în mod expres în cadrul acțiunii introductive.

Instanța nu a ținut cont și de interdicția legală enunțată de art. 10 alin. 1 din Legea nr. 10/2001 și art. 10. 1 din normele metodologice, încălcate la momentul emiterii dispoziției administrative de restituire contestate în cauză, interdicție consacrată în mod imperativ, având un potențat caracter public, fiind destinată protejării interesului public, general al comunității locale, astfel încât din această perspectivă, sancțiunea încălcării sale nu poate fi decât nulitatea absolută a actului juridic emis cu nerespectarea sa, prin ignorarea interesului public, general al colectivității locale cel puțin de sector dacă nu chiar municipale.

Așadar, prin prisma acestor considerente, în cauză, recurentul-reclamant apreciază că îndeplinește condiția de exercitare a acțiunii și dovedește interesul, protejând astfel drepturile și interesele publice, în general cel al cetățenilor sectorului 3 București, beneficiare ale HCGMB nr. 95/1998 pentru a putea îndeplini obligațiile ce ne-au fost atribuite prin această hotărâre CGMB, interes care potrivit argumentelor expuse îndeplinesc toate cerințele legale - determinat, legitim, personal, născut și actual.

Prin Hotărârea nr. 147/1999 a CGMB, s-a aprobat „Planul urbanistic zonal - Centrul de Cartier Titan, sector 3, în zona str. Constantin Brâncuși, Bvd. Nicolae Grigorescu, str. Liviu Rebreanu”, fiind atașate și planul și documentația care au stat la baza acestei hotărâri, de unde rezultă că imobilul teren este aflat în folosință gratuită a primăriei de sector, în vederea edificării unui ansamblu de construcții cu funcțiuni multiple. Astfel cum s-a precizat în mod expres în cadrul HCGMB nr. 95/1998, acest obiectiv este unul de utilitate publică.

Acest atribut de interes public, general, rezultă inclusiv din cadrul avizului/97
de urbanism nr. 3CA6/3 din 23.02.1999 al documentației PUZ.

Deși instanța de apel trebuia să se pronunțe asupra cauzei cu privire la situația în fapt a imobilului, aceasta nu îndeplinește nici această condiție întrucât face o analiză succintă și detaliată a imobilului în ceea ce privește situația juridică, dar doar prin raportare la documentația de urbanism, nu și prin raportare la situația existentă în fapt, cum că acest imobil „este concepat” și utilizat chiar și în prezent de către cetățeni „ca și” spațiu de recreere, „fiind utilizată de către aceștia noțiunea de parc”.

Totodată, în considerente se amintește faptul că, alăturat acestui imobil, se află parcul cunoscut sub denumirea de Parcul Alexandru Iona Cuza/IOR/Titan/Balta Albă și că imobilul ce face obiectul cauzei nu ar fi avut funcțiunea de parc. Însă, după cum se poate observa la fața locului, reiese că în integralitate a avut utilizarea de parc și nu doar anumite părți din acesta. Mai mult decât atât, dacă spațiul era unul construibil pe acesta existau construcții anterior anului 1990. Or pe acesta nu se află construcții, predominând vegetația, ceea ce denotă că reprezintă un spațiu verde.

Din cuprinsul documentației de urbanism avută în vedere de instanță se reține doar aspectul că această zonă se află într-una construibilă, punând accent doar pe această chestiune, fără a ține cont de faptul că imobilul este utilizat în prezent „ca și” spațiu verde, agrement, recreere, fiind plantați pomi, aflându-se în diferite stadii de dezvoltare, „ceea ce pare greu de crezut cum că aceștia ar fi crescut în mod necontrolat fără a fi fost efectuate anterior anilor 1990, diferite amenajări în acest sens”.

Zona este cunoscută și totodată utilizată de diferite persoane „ca și” zonă de recreere, lucru de care instanța de apel nu a ținut cont, deși aceasta a fost principala cauză de rejudecare, în sensul stabilirii dacă spațiul este în fapt o zonă verde ori asimilată acesteia și dacă este folosită.

Recurentul-reclamant arată că pentru soluționarea cauzei instanța trebuia să administreze „ca și” probe înscrisuri, „relații deținute de terțe persoane”, în vederea stabilirii cu exactitate a situației juridice a imobilului aflat în litigiu.

9. Apărările formulate în cauză:

Intimata-pârâtă a depus întâmpinare prin care a solicitat respingerea recursului ca nefondat.

II. Soluția și considerentele Înaltei Curți de Casație și Justiție:

Examinând decizia recurată, prin prisma criticilor formulate și prin raportare la actele și lucrările dosarului, precum și la dispozițiile legale aplicabile, Înalta Curte constată că recursul este nefondat, pentru următoarele considerente:

Cu titlu prealabil, este de subliniat că limitele cadrului procesual în care a trebuit să se pronunțe ultima instanță de trimitere au fost stabilite prin decizia nr. 2377/2020 a Înaltei Curți de Casație și Justiție, Secția I civilă.

Astfel, valorificând cele ce fuseseră statuate deja prin decizia nr. 108/2016 a instanței supreme - în sensul că interesul reclamantului Primarul Sectorului 3 al Municipiului București în exercitarea acțiunii având ca obiect constatarea nulității absolute a Dispoziției Primarului General nr. 4333/18.05.2005, prin care s-a dispus

restituirea în natură în proprietatea pârâtei a terenului în suprafață de 112.339,19 mp, lot 71, situat în București, str. sector 3, trebuie să fie determinat în raport cu situația de fapt a cauzei, respectiv dacă pe teren sunt sau nu amenajări destinate deservirii nevoilor publice ale comunității locale ori dacă acesta este sau nu parc public și zonă de agrement -, precum și criticile formulate de pârâta împotriva deciziei nr. 1473A din 13 noiembrie 2019 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie, prin decizia nr. 2377/2020 Înalta Curte de Casație și Justiție a dispus, în esență, ca în fond după trimiterea spre rejudecare:

- să se lămurească situația de fapt și să se stabilească, printr-o cercetare judecătorească efectivă, raportată la elementele de fapt ale speței, prin administrarea nemijlocită a probelor, dacă terenul restituit prin dispoziția atacată făcea parte, la data restituirii, din parcul Titan, dacă era amenajat ca zonă de agrement ori dacă pe acesta se găseau alte amenajări de utilitate publică de interes local (al subdiviziunii administrativ-teritoriale, respectiv sector 3) și dacă cele constatate au legătură cu atribuțiile legale ale recurentului-reclamant prevăzute de Legea nr. 215/2001; ceea ce interesează din perspectiva legitimității interesului procesual;

- să țină cont de faptul că restituirea în natură este regula în materie, acesta fiind motivul pentru care, prin decizia nr. 108/2016 s-a cerut verificarea stării de fapt și nu ceea ce rezultă din scripte.

1. Invocând motivul prevăzut de art. 304 pct. 5 C.pr.civ., recurentul susține că instanța de apel a înțeles în mod greșit natura și obiectul pricinii, aspect care rezultă din faptul că motivarea deciziei este în contradicție cu probele administrate și „susținerile reclamantului”, dar și cu cele două decizii de casare anterioare prin care au fost stabilite limitele rejudecării.

Aceleași aspecte au fost apreciate drept o nesocotire a dreptului său la apărare.

Criticile nu sunt întemeiate, instanța de retrimiteră respectând întocmai cele impuse prin deciziile de casare 108/2016 și 2377/2020 în soluționarea apelului reclamantului și arătând cu deplină claritate aspectele care i-au format convingerea în raport cu probele administrate.

Față de limitele reinvestirii, precum și cu faptul că la termenul din 22 septembrie 2021, singurul la care s-a efectuat cercetarea procesului în apel după casare spre rejudecare, toate părțile au declarat că nu mai au alte probe de administrat în cauză, instanța de trimitere s-a raportat la probele administrate în apel în cursul celui de-al doilea ciclu procesual, pentru a determina dacă, față de situația de fapt a terenului în litigiu, reclamantul justifică sau nu interesul procesual de a pune în mișcare procedura judiciară pentru valorificarea dreptului subiectiv civil ce se cere a fi protejat prin constatarea nulității Dispoziției Primarului General nr. 4333/18.05.2005.

Făcând o analiză amplă a raportului de expertiză efectuat în cauză și a înscrisurilor administrate, instanța de apel a reținut că:

- teza apelantului-reclamant în sensul că terenul ar fi fost amenajat ca zonă de agrement, parte a parcului Titan, este înlăturată față de concluziile expertului

judiciar, care a confirmat că, faptic, terenul nu avea aspectul unui parc sau al unei zone de agrement, și că nici la data restituirii nu reprezenta o secțiune de parc, Parcul Titan (sau fostul Parc Balta Albă sau Parcul IOR, actual Parcul Alexandru Ioan Cuza) fiind alăturat terenului în cauză;

- imobilul restituit nu este parte a parcului, iar terenul în cauză era liber, neocupat, atât anterior restituirii, cât și ulterior restituirii;

- terenul în cauză nu a fost amenajat ca zonă de agrement, la momentul de referință stabilit și în deciziile de casare fiind liber și neocupat de niciun fel de elemente ale vreunui obiectiv de interes public local;

- din Adresa nr.97433/06.06.2018 a Primăriei Sectorului 3 București, rezultă că nu există informații cu privire la executarea unor lucrări de investiții de interes public derulate în perioada 1998-2005 și nu sunt înregistrate cereri pentru desemnarea și deplasarea în teren în vederea participării la comisiile de recepție la terminarea lucrărilor;

- din Adresa nr.1496186/3908/10.04.2017 emisă de PMB ca urmare a cererii formulate de expertul desemnat în cauză, rezultă că după anul 1990, Direcția de Urbanism nu a emis autorizații de construire pentru imobilul în litigiu;

- din Adresa nr.3700/27.11.2016 a PMB - Direcția Generală Dezvoltare și Investiții, rezultă că aceste instituții nu dețin informații referitoare la realizarea vreunor astfel de investiții sau amenajări;

- din Adresa nr.6551/682/1628275/3032-481/L/1/1/28.06.2018 a PMB - Direcția Generală Urbanism și Amenajarea Teritoriului, rezultă că în perioada 1990-2005 această direcție nu a emis autorizații de construire pentru investiții de interes public;

- sentința arbitrală nr.70/22.03.2004 prin care Curtea de Arbitraj Comercial Internațional de pe lângă Camera de Comerț și Industrie a României și a Municipiului București a constatat că obiectul contractului de concesiune autentificat sub nr. 2064/27.05.2002 nu a fost realizat, fiind dispusă rezilierea acestuia, și documentele din care rezultă că licitația din 2004 în vederea concesiunii nu a mai fost finalizată - dovedesc, de asemenea, faptul că pe terenul în litigiu nu a fost demarată nicio lucrare de interes public;

- adresa nr.6240/15.05.2019 emisă de Administrația Lacuri, Parcuri și Agrement București, în care se precizează că terenul în cauză nu s-a aflat în evidentele acestei instituții, nu s-a aflat în administrarea acestei instituții, iar instituția nu deține date și înregistrări referitoare la terenul ce face obiectul dosarului;

- aviz de principiu nr.310.828.138/18.07.2016 emis de Distrigaz Sud Rețele cu planul aferent din care rezultă că pe terenul în discuție nu au existat până la acel moment rețele de gaz;

- aviz de amplasament favorabil nr.165586092/26.08.2016 emis de ENEL Distribuție cu planul aferent din care rezultă că pe terenul în discuție nu au existat până la acel moment rețele de electricitate;

- adresa nr.91611642/26.07.2016 emisă de Apa Nova cu planul aferent, din care rezultă că pe teren nu au existat până la acel moment rețele de apă și canalizare. După cum rezultă din marcările făcute de Apa Nova pe planul anexat,

pe limita proprietății se află două bransamente de apă și racordurile de canalizare ale Metrorex SA și Tekso Frig România SRL.

Tot acest probatoriu a justificat concluzia instanței de apel în sensul că, în condițiile în care pe terenul ce face obiectul litigiului nu au existat și nu există în prezent surse de gaz, curent electric, apă și canalizare, este exclusă amenajarea unei zone de agrement în lipsa iluminatului public, a unor surse de apă potabilă sau a unor surse de apă menajeră pentru irigarea unor pretinse spații verzi și a unor racorduri de canalizare destinate apelor pluviale și unor eventuale toalete publice, ceea ce dovedește o dată în plus că terenul nu a făcut parte din Parcul Titan (sau fostul Parc Balta Albă sau Parcul IOR, actual Parcul Alexandru Ioan Cuza) și nu a fost amenajat ca zonă de agrement la momentul emiterii dispoziției de restituire în natură.

Aceste aprecieri asupra situației de fapt îndreptățesc Înalta Curte să constate că instanța de trimitere a respectat cele impuse prin decizia de casare nr. 2377/2020, nefiind nesocotite dispozițiile art. 315 C.pr.civ. Preocupându-se de prezentarea detaliată a probelor relevante administrate în cauză pentru determinarea situației de fapt, și concluzionând în concordanță cu aceste probe pe care le-a analizat, instanța de trimitere a pronunțat o soluție legală.

În egală măsură, contrar celor susținute de recurent, Înalta Curte apreciază că față de respectarea obligațiilor impuse prin deciziile de casare anterioare, precum și prin aprecierile făcute asupra probatoriului administrat, motivând pe larg concluzia că, față de faptul că reclamantul nu are un drept de proprietate asupra terenului și niciun alt titlu determinat de starea de fapt a acestuia în baza căruia exercită folosința imobilului, precum și că pe terenul ce face obiectul cauzei nu au existat și nu există amenajări de utilitate publică, că nu face parte dintr-un parc public-zonă de agrement, fiind un teren construibil, înscris în PUG în categoria CB3 și având categoria de folosință curți-construcții, reclamantul nu justifică un interes legitim pentru a solicita nulitatea dispoziției de restituire în natură, instanța de apel nu i-a încălcat acestuia dreptul la apărare.

Pe cale de consecință, criticile formulate sub aspectele sus-menționate nu întrunesc cerințele art. 304 pct. 5 C.pr.civ.

După cum, cele mai sus prezentate relevă și faptul că decizia recurată este motivată corespunzător, fiind analizate pe larg criticile din apelul reclamantului, prin raportare la fiecare probă administrată. De altfel, nici recurentul nu a arătat în ce constă contrarietatea din considerentele hotărârii atacate, susținând doar că „motivele contradictorii sunt prezente în motivarea sentinței atacate, și aceste greșeli se datorează faptului ca instanța de apel nu a luat în considerare apărările, precum și probatoriul administrat de către noi, pe care le considerăm utile, pertinente, concludente și verosimile pentru o corectă și justă soluționare a cauzei.” În aceste condiții, criticile nu întrunesc nici cerințele art. 304 pct. 7 C.pr.civ.

În fine, susținerea recurentului în sensul că instanța de apel a înțeles în mod greșit natura și obiectul pricinii, aspect care ar rezulta din nerespectarea deciziei de casare și din motivarea necorespunzătoare, nu poate fi primită.

Instanța de apel a reținut că pricina a fost trimisă spre rejudecare doar pentru dezlegarea celui de-al treilea motiv de nulitate, susținut de către reclamant,

respectiv dacă terenul restituit prin dispoziția atacată făcea parte, la data restituirii, din parcul Titan, dacă era amenajat ca zonă de agrement ori dacă pe acesta se găseau alte amenajări de utilitate publică de interes local (al subdiviziunii administrativ-teritoriale, respectiv sector 3) și dacă cele constatate au legătură cu atribuțiile legale ale reclamantului prevăzute de Legea nr. 215/2001.

S-a arătat, cu deplin temei, că atât apartenența la domeniul public a terenului restituit prin Dispoziția nr. 4333/18.05.2005, cât și incidența în cauză a dispozițiilor Legii nr.18/1991 au fost soluționate irevocabil de Înalta Curte de Casație și Justiție prin decizia pronunțată în recurs în primul ciclu procesual anterior, instanța de recurs reținând prin acea decizie lipsa de temeinicie a acestor pretinse motive de nulitate a Dispoziției nr. 4333/18.05.2005. Astfel, s-a reținut că, pe lângă împrejurarea că apartenența terenului la domeniul privat al municipiului București reprezintă o chestiune dezlegată jurisdicțional între recurent și intimata-pârâtă, statuată cu putere de lucru judecat prin sentința civilă nr. 2375/10.03.2006 a Judecătoriei Sectorului 3 București, rămasă definitivă prin decizia civilă nr. 1650A/22.09.2006 a Tribunalului București, Secția a III-a Civilă și irevocabilă prin decizia civilă nr. 832/9.05.2007 a Curții de Apel București, Secția a III-a Civilă și pentru cauze cu minori și familie, astfel încât aceasta nu ar mai putea fi reevaluată în cauza de față (cu valența unui motiv de nulitate a dispoziției atacate), eventuala apartenență a terenului la domeniul public nu putea constitui prin ea însăși un impediment la restituirea în natură, date fiind dispozițiile art. 2 lit. h) și g) din Legea nr. 10/2001.

De asemenea, simpla afirmație cu referire la incidența regimului juridic al Legii nr. 18/1991, nu este suficientă pentru a contura caracterul personal al interesului procesual al reclamantului în invocarea acestui motiv de nulitate, în absența unor susțineri concrete prin care ar fi afirmat că prin emiterea dispoziției de restituire în natură a acestui teren către intimata, ar fi fost el însuși împiedicat pentru îndeplinirea atribuțiilor sale legale privind aplicarea Legii nr. 18/1991 (eventuale cereri de constituirea sau reconstituirea a dreptului de proprietate privată pe raza sectorului 3, care i-ar fi fost adresate în temeiul Legii nr. 18/1991 sau mai mult decât atât, un stadiu mai avansat în procedura legii fondului funciar etc.), concluzie care nu a fost înlăturată de apelantul-reclamant prin probele administrate în cel de-al doilea ciclu procesual.

În condițiile art. 304 pct. 8 C.pr.civ. de la 1865, modificarea unei hotărâri poate fi cerută când instanța, interpretând greșit actul juridic dedus judecății, a schimbat natura ori înțelesul lămurit și vădit neîndoielnic al acestuia.

Acest motiv de nelegalitate poate fi invocat atunci când se invocă încălcarea principiului înscris în art. 969 alin. 1 C.civ. potrivit căruia, convențiile legal făcute au putere de lege între părțile contractante.

Prin motivele de recurs s-ar putea invoca faptul că, deși actul dedus judecății este cât se poate de clar, fiind „vădit neîndoielnic”, instanța îi schimbă „natura” ori „înțelesul”, recurentul fiind obligat să arate în motivarea căii de atac în ce constă schimbarea naturii sau înțelesului actului juridic.

Cum recurentul nu a arătat în ce ar consta aspectele menționate, motivele de recurs constau într-o simplă afirmație care nu justifică posibilitatea încadrării acestor critici în prevederile art. 304 pct. 8 C.pr.civ.;

2. Printr-o altă critică, recurentul a susținut că instanța de apel nu a avut în vedere faptul că prin decizia nr. 108/2016 a Înaltei Curți de Casație și Justiție instanța de apel trebuia ca, la soluționarea excepției lipsei interesului, să aibă în vedere și dispozițiile art. 81 lit., f), i), j) și m) din Legea nr. 215/2001.

Așa cum s-a arătat în analiza motivului de recurs anterior, instanța de trimitere a respectat întrutotul cerințele impuse prin deciziile de casare anterioare.

Astfel, s-a arătat că, față de cele statuate de Înalta Curte de Casație și Justiție în cuprinsul deciziei nr. 108/2016, prin cea de-a doua decizie de casare s-a dispus ca, pentru determinarea interesului reclamantului în formularea cererii de anulare a Dispoziției Primarului General nr. 4333/2012, să se determine situația de fapt a terenului la data emiterii acestei dispoziții și, în funcție de acest element, dacă cele constatate au legătură cu atribuțiile legale ale recurentului-reclamant prevăzute de Legea nr. 215/2001.

Răspunzând cerințelor menționate, instanța de trimitere a concluzionat că, întrucât terenul nu a fost amenajat ca parc public sau zonă de agrement, la momentul restituirii, și nici nu se găseau pe teren alte amenajări de utilitate publică de interes local, nu se mai justifică analiza atribuțiilor legale ale reclamantului prevăzute de Legea nr. 215/2001, cu următoarele argumente, prezentate în esență:

- este adevărat că prin Hotărârea CGMB nr. 95/1998 s-a dispus atribuirea în folosință gratuită, pe termen de 49 ani, Consiliului local sector 3, terenul în suprafață de 12,1 ha, în scopul realizării obiectivului de utilitate publică „Centrul Administrativ Titan”.

Subsecvent acestei Hotărâri, prin Hotărârea nr. 147/1999 tot a CGMB, s-a aprobat „Planul Urbanistic Zonal – Centrul de Cartier Titan, sector 3, în zona str. Constantin Brâncuși, Bvd. Nicolae Grigorescu, str. Liviu Rebreanu”;

- în cadrul Certificatelor de urbanism nr. 975/2002 și nr. 1568/2004 emise de Municipiul București – Primăria Sectorului 3, se specifică în mod expres faptul că potrivit celor două hotărâri CGMB, imobilul teren este aflat în folosință gratuită a primăriei de sector, în vederea edificării unui ansamblu de construcții cu funcțiuni multiple: administrație publică, servicii, birouri, culte și cultură, alimentație publică, agrement, spații publice, plantații, spații garare, hotel, comerț.

Prin urmare, în cauză s-a dovedit aspectul că la momentul soluționării notificării, în temeiul Legii nr. 10/2001, imobilul litigios era prevăzut în documentațiile de urbanism legal aprobate ca fiind destinat construirii unui obiectiv nou de utilitate publică, instanța de apel, în ciclul procesual anterior, reținând că soluția restituirii sale în natură era exclusă din punct de vedere legal;

- față de cele statuate de Înalta Curte de Casație și Justiție în decizia nr. 2377/12.11.2020, în raport de indicațiile date prin prima decizie de casare, din probele administrare rezultă că pe terenul în litigiu nu au fost efectuate investiții sau amenajări, nu au fost emise autorizații de construire sau procese-verbale de recepție la terminarea lucrărilor în vederea realizării vreunei investiții și că nu

108

făcea parte, la data emiterii dispoziției de restituire, din Parcul Titan (sau fostul Parc Balta Albă sau Parcul IOR, actual Parcul Alexandru Ioan Cuza);

- în situația în care terenul restituit prin Dispoziția nr.4333/18.05.2005 ar fi făcut parte, la data restituirii, din parcul Titan, sau dacă era amenajat ca zonă de agrement, acesta s-ar fi situat în conformitate cu P.U.G. în vigoare, prin HCGMB nr. 269/2000, la categoria „V” în care este inclusă „ZONA SPAȚIILOR VERZI”, zonă ce cuprinde spații verzi publice cu acces nelimitat sau specializate de interes supracomunal și municipal, spații pentru sport și agrement cu acces limitat de apartenență la cluburi sau contra cost, spații plantate de protecție și păduri de diferite tipuri. Subzona VI cuprinde spații verzi publice cu acces nelimitat, iar în cadrul acesteia, subzona VIa include – „parcuri, grădini, scuaruri și fâșii plantate publice”;

- în conformitate cu PUG valabil în anul 2005, aprobat prin HCGMB nr. 269/2000, terenul este situat în zona CB3 - destinată construcțiilor, drept urmare, apelantul-reclamant, care a pretins afectarea terenului restituit prin dispoziție, de un parc public și de o zonă de agrement, la rândul lui, nu ar fi putut să concesioneze terenul în cauză, pentru a se construi sediul Primăriei Sectorului 3 București și respectiv un centru comercial, astfel cum a procedat conform contractului de concesiune autentificat sub nr. 2064/27.05.2002, întrucât aceste construcții s-ar fi edificat cu nesocotirea tocmai a amenajărilor de interes public invocate de apelantul-reclamant, respectiv zonă de agrement - spațiu verde în cadrul Parcului Titan;

- în raport chiar de atribuirea terenului în folosință gratuită, pe termen de 49 ani, Consiliului local sector 3, prin Hotărârea CGMB nr. 95/1998, în scopul realizării obiectivului de utilitate publică „Centrul Administrativ Titan”, rezultă că terenul nu a făcut parte din parc și nu a fost amenajat ca zonă de agrement, la momentul emiterii Dispoziției Primarului General al Municipiului București nr. 4333/18.05.2005;

- chiar și invocarea HCGMB nr.95/1998 de către apelantul-reclamant ca pretins titlu care să-i justifice interesul în promovarea acțiunii reprezintă o confirmare din partea acestuia a faptului că terenul nu era parc și nu era amenajat ca parc sau zonă de agrement și nu existau alte amenajări de interes public, prin adresa nr. 176/09.03.1998 emisă de reclamant menționându-se că terenul respectiv a fost rezervat pentru un nou centru administrativ încă din anii '60, proiectul fiind reluat în anii '70, dar nu s-au găsit fondurile necesare.

Cele prezentate fac dovada că instanța de trimitere nu a nesocotit cele ce i-au fost impuse prin cele două decizii de casare ci, dimpotrivă, a determinat situația de fapt a terenului în baza unui amplu probatoriu, iar în raport cu aceasta, a concluzionat că reclamantul nu a avut interesul procesual de a acționa, atribuțiile sale astfel cum sunt stabilite prin Legea nr. 215/2001 neputând justifica îndeplinirea acestei condiții de exercițiu a acțiunii.

Prin urmare, Înalta Curte constată că, de vreme ce, în urma analizei probatoriului administrat, a rezultat că terenul în litigiu nu este afectat de niciun obiectiv de utilitate publică și nu este amenajat ca zonă de agrement, interesul reclamantului nu mai trebuia raportat la atribuțiile prevăzute de art. 81 lit. f), i), j)

și m) din Legea nr. 215/2001, soluția instanței de apel fiind legală și din această perspectivă;

3. O altă critică, neîntemeiată în drept, constă în faptul că pentru soluționarea cauzei, instanța trebuia să administreze „ca și probe înscrisuri, relații deținute de terțe persoane, în vederea stabilirii cu exactitate a situației juridice a imobilului aflat în litigiu.”

Este locul a observa că, după ce, în alin. 1, art. 129 C.pr.civ. impune părților să-și probeze pretențiile și apărările, iar în alin. 5 arată că dacă probele propuse nu sunt îndestulătoare pentru lămurirea în întregime a procesului, instanța va dispune ca părțile să completeze probele. De asemenea, judecătorul poate, din oficiu, să pună în discuția părților necesitatea administrării altor probe, pe care le poate ordona chiar dacă părțile se împotrivesc, în alin. 5¹ textul atrage atenția părților că nu pot invoca în căile de atac omisiunea instanței de a ordona din oficiu probe pe care ele nu le-au propus și administrat în condițiile legii.

Or, la termenul din 22 septembrie 2021, în etapa judecării pentru a treia oară a apelului declarat de reclamant împotriva sentinței civile nr. 2217/2013, reprezentantul Primarului Sectorului 3 al Municipiului București a arătat că nu are nicio probă de administrat.

Reproșul adus instanței de apel, în sensul că nu a administrat și alte dovezi nu poate fi deci catalogat drept o critică de natură să justifice nelegalitatea deciziei, prevederile art. 129 C.pr.civ. nefiind încălcate.

Cum instanța de apel nu a săvârșit un act de procedură cu neobservarea formelor legale, de natură să fi pricinuit apelantului o vătămare ce nu ar putea fi înlăturată decât prin anularea lui, în condițiile art. 105 alin. 2 C.pr.civ., critica nu întrunește cerințele art. 304 pct. 5 C.pr.civ.

Având în vedere cele mai sus arătate, precum și față de faptul că instanța de recurs are obligația de a examina motivele care pot să deschidă calea controlului judiciar, respectiv cazurile de nelegalitate prevăzute limitativ în art. 304 C.proc.civ., sistematizate și structurate astfel cum pretinde legiuitorul, iar nu toate aspectele ce constau în expunerea unor succesiuni de fapte, afirmații și înscrisuri nestructurate din punct de vedere juridic, ceea ce conduce la calificarea lor ca fiind supraabundente, în condițiile în care nu se arată în concret în ce constă neregularitatea săvârșită de instanță, Înalta Curte observă că motivele de recurs nu sunt fondate, astfel încât va respinge recursul, cu consecința rămânerii irevocabile a hotărârii atacate.

**PENTRU ACESTE MOTIVE,
ÎN NUMELE LEGII,
DECIDE:**

Respinge recursul declarat de reclamantul Primarul Sectorului 3 al Municipiului București împotriva deciziei nr. 1334A din 13 octombrie 2021 pronunțată de Curtea de Apel București – Secția a III-a civilă și pentru cauze cu minori și de familie.

Irevocabilă.

Pronunțată în ședință publică, astăzi 20 octombrie 2022.

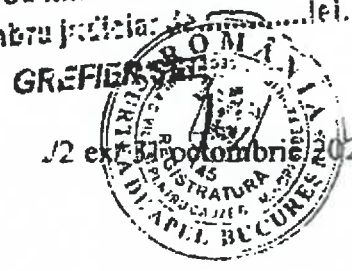
PREȘEDINTE,
M. *[Signature]*

JUDECĂTOR,
E. P. *[Signature]*

JUDECĂTOR,
Ac. *[Signature]*

MAGISTRAT ASISTENT,
L. S. C. *[Signature]*

... în vederea de ..... și se aplicat timbru judiciar de .....

Red. Jud M T

20 octombrie 2022

C. 1001/2013
Sala a IV-a Civilă și Comercială a Curții de Apel București
Prezență *[Signature]* fiind conformă cu originalul
atașat în dosarul nr. 10635/3/2013
al *[Signature]* - *[Signature]*
se legalizează de noi *[Signature]*
GR. 1001/2013, 20.11.2022

[Signature]

